

Spaken Spannen

Dordrecht naar 'Olympisch' niveau

**Uitvoeringsprogramma 2011 - 2015
van het beleidskader 'Dordt sport'
gemeente Dordrecht**

16 september 2011

Inhoudsopgave

	pagina
Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	5
Hoofdstuk 2 Ontwikkelingen in de sport	7
Hoofdstuk 3 Sportieve en gezonde wijken	12
Hoofdstuk 4 Sterke sportverenigingen	15
Hoofdstuk 5 Aantrekkelijke sportaccommodaties	17
Hoofdstuk 6 Ruimte voor talent en topsport	19
Hoofdstuk 7 Aansprekende sportevenementen	22
Hoofdstuk 8 Financiën	24
Begrippenlijst	29

Samenvatting

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma van het sportbeleid voor 2011-2015. Het is de opvolger van het vorige uitvoeringsprogramma 'De Demarrage'. In het uitvoeringsprogramma worden de doelstellingen en ambities verwoord en in acties vertaald.

Het doel van het Dordtse sportbeleid is om meer Dordtenaren aan het sporten te krijgen. Het Dordt Sportwiel is het kader waarbinnen we het sportbeleid in de gemeente uitvoeren. In het collegeakkoord is de ambitie opgenomen het sportbeleid en het Dordt Sportwiel te continueren. Onze centrale doelstelling is: 'Alle Dordtenaren sporten'. Het Dordt Sportwiel geeft, in de vorm van een fietswiel met 5 spaken, kernachtig en metaforisch onze aanpak weer. Centraal in de naaf onze doelstelling; de spaken zijn de programmalijnen waarlangs aan doelrealisering wordt gewerkt:

- Sportieve en gezonde wijken
- Sterke sportverenigingen
- Aantrekkelijke sportaccommodaties
- Ruimte voor talent en topsport
- Aansprekende evenementen

Het nieuwe uitvoeringsprogramma heeft de titel 'Spaken spannen'. De term 'spaken' in deze titel is de verwijzing naar het Dordt Sportwiel en duidt op het voorzetten hiervan: het wiel en de spaken blijven in stand. De term 'spannen' heeft een tweeledige betekenis. Enerzijds is het na 3 jaar tijd om een tussenbalans op te maken en het beleid aan te scherpen. Anderzijds duidt het op de financiële krapte waarin we ons nu en de komende jaren bevinden. Er is en wordt flink bezuinigd op de gemeentebegroting, hetgeen ook zijn weerslag heeft op de sportbegroting. Voor de invulling van bezuinigingen hebben we er niet voor gekozen om spaken uit het wiel te breken; juist de samenhang tussen de spaken maakt het wiel sterk. Wel hebben we kritisch gekeken of het een tandje minder kan en inhoudelijk anders moet. Ervaringen van de afgelopen 3 jaar en nieuw rijksbeleid (Olympisch Plan 2028) zijn meegenomen. Per spaak zijn keuzes gemaakt. De spaken zijn gespannen; het wiel blijft draaien.

Ontwikkelingen

De koers van het landelijk sportbeleid is ten opzichte van drie jaar geleden weinig veranderd maar kent wel aanscherpingen. Zo is er meer nadruk komen te liggen op de koppeling van sport en gezondheid. Een nieuwe impuls is het Olympisch Plan 2028. Dit biedt kansen voor zowel breedtesport als topsport, talentontwikkeling en sportevenementen. We zijn met onze lokale ambities al goed aangehaakt bij de ambities van het Olympisch Plan 2028 en liggen op koers in onze 'bijdrage' aan het op Olympisch niveau komen van de samenleving. Dit moeten we bestendigen en waar nodig uitbreiden en optimaliseren.

De lokale sportmonitor is in 2008 en 2010 uitgevoerd. De sportparticipatie onder de totale bevolking is gelijk gebleven en ligt op 58%. Ook de tevredenheid over de stedelijke sportaccommodaties is constant; die ligt tussen de 65% en 70%. Sportplekken in de wijk worden in 2010 beter gewaardeerd (58%) dan in 2008 (48%), maar scoren ten opzichte van de stedelijke sportaccommodaties lager. Positieve ontwikkelingen ten opzichte van 2008 zijn dat allochtonen nu in verhouding evenveel sporten als autochtonen, sporters meer in verenigingsverband zijn gaan sporten en dat Dordtenaren meer zijn gaan bewegen (inactiviteit is afgenomen). Voor het overige is het beeld in 2010 constant t.o.v. 2008: Dordt West scoort lager dan andere gebieden wat betreft sportparticipatie, bewegen, lidmaatschap vereniging etcetera. Jongeren sporten meer dan ouderen, mannen sporten meer dan vrouwen en mensen met een beperking sporten minder dan mensen zonder beperking. Dit is niet veranderd. De animo onder niet-sporters om (weer) te gaan sporten is vrij groot; 33% weet dit zeker en 23% zegt

misschien weer te gaan sporten. In het licht van onze centrale doelstelling is groeipotentieel aanwezig.

Spaak: Sportieve en gezonde wijken

We willen sport en bewegen dicht bij de Dordtenaren organiseren. Een actieve en gezonde leefstijl is onze ambitie. De wijk is het schaalniveau om vraag en aanbod aan elkaar te verbinden. Ouders, scholen, sportverenigingen, GGD en BSO-organisaties zijn daarin onze primaire partners. Dit betekent ondermeer:

- Sterkere focus op inactieven en preventie: koppeling sport en gezondheid
- Samenhangend programma actieve en gezonde leefstijl ('Doe ff Gezond'): focus Dordt West
- Concentreren van het sportaanbod onder schooltijd en aansluitend aan school met als doel het versterken van het bewegingsonderwijs en het aanbod van (sportieve) activiteiten door de buitenschoolse opvang en sportverenigingen
- Laagdrempelig beweegaanbod 45+-ers

Spaak: Sterke sportverenigingen

We willen dat de sterke positie van de georganiseerde sport in Dordrecht gehandhaafd blijft. Sportverenigingen in Dordrecht worden, waar nodig, bij hun 'core business' ondersteund door het Sportbedrijf. Met verenigingen die meer actief een bijdrage willen leveren aan de Dordtse ambities op het terrein van actieve en gezonde leefstijl, accommodaties, talentontwikkeling of topsport en evenementen werken we hierbij graag samen. De inzet van studenten, het bedrijfsleven, combinatiefuncties en sportbonden zijn daarbij onmisbaar. Het Sportbedrijf zet zich actief in om deze verbindingen in de stad tot stand te brengen.

Spaak: Aantrekkelijke sportaccommodaties

We willen sportaccommodaties die kwalitatief in orde zijn en optimaal worden gebruikt. Dordtse sportaccommodaties zijn aantrekkelijk en nodigen uit tot sporten. Dit doen we onder andere door:

- Onderzoek realisering sportieve schoolpleinen
- Stimuleren gedeeld en multifunctioneel gebruik accommodaties; centralisatie exploitatie gym- en spelzalen bij het Sportbedrijf
- Uitvoeren masterplannen gymzalen en sportparken
- Positionering en programmering Sportboulevard samen met exploitant, sportverenigingen en andere gebruikers

Spaak: Ruimte voor talent en topsport

We koesteren onze talenten. Talenten en topsporters die hun sport beoefenen zijn voor publiek aantrekkelijk om naar te kijken en te beleven. Hun prestaties zijn goed voor het lokale gevoel van trots. Tegelijk zijn ze ook een inspiratiebron en voorbeeld voor anderen (rolmodel) en hebben in die zin een functie naar de breedtesport. We willen samen met sportverenigingen, sportbonden en andere betrokken partijen een stimulerend en ondersteunend netwerk met regionale talentcentra en Olympisch Netwerk continueren en verder optimaliseren. Focus ligt op de Dordtse sporten.

Spaak: Aansprekende evenementen

Evenementen geven ons allemaal de kans om iets bijzonders mee te maken. Sportevenementen zijn een stimulans voor de Dordtse sportdeelname, maar ook een unieke manier om te tonen waar de stad goed in is. Talenten en verenigingen kunnen schitteren in 'eigen huis' en de kracht van de Dordtse sportaccommodaties, zoals de Sportboulevard, wordt benut. Evenementen zorgen zowel in de voorbereiding als in de beleving voor verbondenheid, ontmoeting en de bundeling van netwerken. We willen breedte- en topsport aan elkaar verbinden met evenementen gericht op:

- Kennismaking en promotie
- Deelname en bezoek uit de eigen stad en regio
- (Inter-)nationale talenten/toppers

Hoofdstuk 1   Inleiding

Het uitvoeringsprogramma 'Spaken Spannen' geeft voor de periode 2011-2015 invulling aan de realisatie van strategische beleidsdoelstellingen zoals geformuleerd in het beleidskader 'Dordt Sport', vastgesteld in 2007. 'Spaken spannen' is een herijking van het huidige uitvoeringsprogramma 'De Demarrage'. De centrale doelstelling van het Sportbeleid blijft: meer Dordtenaren sporten.

1.1   *Beleidskader en uitvoeringsprogramma 'De Demarrage'*

De gemeente Dordrecht beoogt met haar sportbeleid zoveel mogelijk Dordtenaren aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. In het beleidskader 'Dordt Sport', vastgesteld in 2007 wordt ingezet op 5 kernambities:

- vasthouden van hoge sportparticipatie door te investeren in jeugd (4-12 jaar) en jongeren (12-23 jaar): 'sporten dicht bij huis op school en in de wijken';
- bevorderen van participatie van ouderen en gehandicapten door sport;
- optimaliseren van de kwaliteit van het sporten;
- moderniseren van het sportaanbod;
- promotie van stad en regio.

De gemeente richt zich bij de bevordering van sport en bewegen op alle Dordtse inwoners, maar heeft in het kader van maatschappelijke doelstellingen vanuit haar sociale en welzijnsbeleid specifieke aandacht voor de doelgroepen jeugd en jongeren, ouderen (55+) en mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.

Het uitvoeringsprogramma 'De Demarrage' heeft voor de periode 2008-2011 invulling gegeven aan de realisatie van strategische beleidsdoelstellingen zoals geformuleerd in het beleidskader 'Dordt Sport'. In dit uitvoeringsprogramma stonden vijf programmalijnen (spaken) centraal die samen het Dordt sportwiel lieten draaien, te weten:

- Sportieve en gezonde wijken
- Sterke sportverenigingen
- Aantrekkelijke sportaccommodaties
- Ruimte voor talent en topsport
- Aansprekende evenementen

1.2   *Waarom spaken spannen?*

De aanleiding voor de herijking van het sportbeleid is meervoudig:

- het huidige uitvoeringsprogramma 'De Demarrage' nadert het einde van de looptijd;
- het college wil het huidige sportbeleid continueren;
- het landelijk sportbeleid (o.a. Olympisch Plan 2028) vraagt een actualisatie van de lokale aanhaking;
- de financiële situatie is veranderd.

Het huidige uitvoeringsprogramma van het sportbeleid loopt tot en met 2011. Het wiel als metafoor voor het sportbeleid zorgt voor een herkenbaar sportbeleid dat door vele partners is omarmd. De samenwerking is de afgelopen jaren geïntensiveerd en de Sportraad Dordrecht en een groeiend aantal verenigingen, scholen, sportbonden en bedrijven houden het Dordt sportwiel mede draaiende en belangrijker nog: ze geven geregeld een extra slinger aan het wiel.

Het wiel visualiseert de integraliteit die kenmerkend is voor de Dordtse aanpak. De programmalijnen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben aantoonbaar versterkend gewerkt. De uitvoering van het sportbeleid wekt interesse, innovatie en

energie op die de komende jaren de Dordtse sport naar een nog hoger plan gaan tillen. Ook kan er al met tevredenheid worden teruggekeken, want:

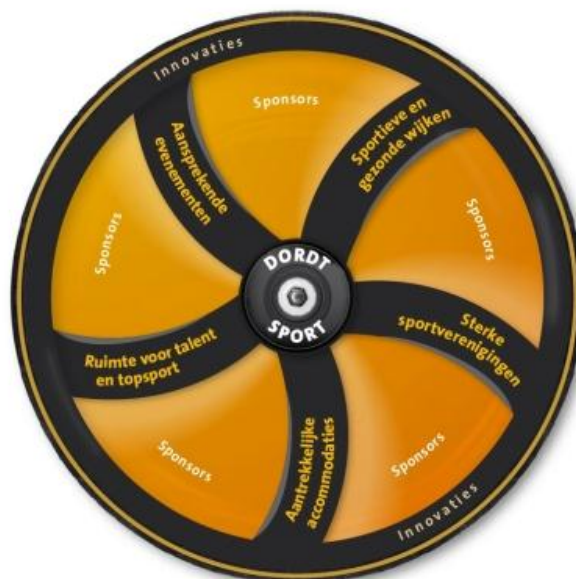
- de integrale aanpak voor de bevordering van een sportieve en gezonde leefstijl staat en heeft toekomstpotentie;
- de sportaccommodaties en –verenigingen zijn structureler in de wijk en met het onderwijs verbonden;
- de verenigingsondersteuning is vernieuwd en gericht ingezet op de behoefte van sportverenigingen;
- de voorzieningenstructuur is opgewaardeerd met als voorbeelden de Sportboulevard, Sport+, twee verenigingshallen en vijf kunstgrasvelden;
- het Olympisch Netwerk Dordrecht (ON) en de Regionale Talent Centra (RTC) zijn van start gegaan;
- de evenementenkalender raakt gevuld met lokale en (inter-)nationale sportevenementen.

Het college van burgemeester en wethouders signaleert de successen en de potentie en heeft in het Politiek Akkoord 2010-2014 aangegeven het huidige sportbeleid te willen continueren. Bij de nu voorliggende herijking is in het fundament van dit sportbeleid derhalve niets gewijzigd. Wel zijn er accentverschuivingen, inclusief bijbehorende inzet van middelen, anticiperend op ervaringen van de afgelopen drie jaar, maar ook rekening houdend met nieuw landelijk beleid (o.a. Olympisch Plan 2028). Het plan, dat de organisatie van de Olympische Spelen in Nederland in 2028 als stip op de horizon kent, richt zich in eerste instantie op het bereiken van 'Olympisch niveau' in Nederland in 2016. Dordrecht is hard op weg de lokale vertaling van 'Olympisch niveau' in te vullen; vandaar de ondertitel van dit uitvoeringsprogramma: Dordrecht naar 'Olympisch' niveau.

Ten opzichte van de voorgaande jaren is de financiële situatie veranderd. We verkeren wat dat betreft in zwaar weer. Per saldo zullen de ambities uit dit uitvoeringsprogramma gestalte moeten gaan krijgen met ruim € 400.000,- minder aan financiële middelen dan in 2010. Daarnaast kennen de, voor de sport kenmerkende subsidie- en projectgelden, een kortere, meer onzekere looptijd.¹

Het proces van inhoudelijke en financiële beschouwing, zonder dat de kern van het Dordt Sportwiel wordt aangetast, noemen we het spaken spannen en is tevens de titel van het nieuwe uitvoeringsprogramma. Het wiel met de vijf spaken blijft in stand, maar er is wel kritisch gekeken naar de verdeling van en besparing op de middelen. Ook de inhoud is opnieuw afgewogen. Per spaak worden keuzes gemaakt hetgeen het nieuwe uitvoeringsprogramma oplevert voor de periode 2011-2015.

Figuur 1: 'Het Dordt sportwiel'

¹ Voor nadere informatie over de financiën zie: Hoofdstuk 8 Financiën.

Hoofdstuk 2 Ontwikkelingen in de sport

2.1 Landelijke ontwikkelingen in de sport

2.1.1 Olympisch Plan 2028

Vanaf 2009 heeft de landelijke aanpak van de sport een impuls gekregen door de vaststelling van het Olympisch Plan 2028 (OP 2028) op initiatief van de sportkoepel NOC*NSF en alle sportbonden. Het OP 2028 wordt breed gedragen. Zo heeft het kabinet de uitvoering van het plan omarmd en tekenden in dezelfde periode diverse maatschappelijke en bestuurlijke organisaties - zoals IPO, VNG, G4, FNV en VNO-NCW - een charter ter ondersteuning van het OP 2028.

Het plan, dat de organisatie van de Olympische Spelen in Nederland in 2028 als stip op de horizon kent, richt zich in eerste instantie op het bereiken van 'Olympisch niveau' in Nederland in 2016. Dit 'Olympisch niveau' behelst de realisatie van ambities op acht gebieden: topsport, breedtesport, welzijn, sociaal-maatschappelijk, economie, ruimtelijke ordening, evenementen en media-aandacht.

Het OP 2028 wordt gezien als katalysator voor de ontwikkeling van een visie op gemeentelijk sportbeleid. In die visie is het streven om versneld en innovatief de sportbeoefening te bevorderen en sport in te zetten voor de realisatie van doelstellingen op het gebied van gezondheid, welzijn en economie. Het OP 2028 sluit qua inhoud en methodiek aan bij ons eigen Dordt sportwiel. Beide richten zich op het leggen van verbindingen, het creëren van energie en het aangaan van partnerships. In het beleidskader 'Dordt Sport' (2007) hebben we de extrinsieke waarde van sport al onderkend en beschreven. In de uitvoering sluiten de resultaten en plannen goed aan bij de gewenste ontwikkeling richting 2016. Ter illustratie onderstaand een weergave van de Dordtse invulling van de meest in het oog springende ambities uit het OP 2028:

- **Topsport:**
  - OP 2028: kansrijk topsportklimaat en structureel in de top 10
  - Dordt Sport: netwerk met focus op talentherkenning en -ontwikkeling voor sporters (Olympisch Netwerk) en speerpuntsporten (Regionale Talent Centra)
- **Breedtesport:**
  - OP 2028: minimaal 75% van de bevolking doet regelmatig aan sport
  - Dordt Sport: groeiend aantal Dordtenaren doet regelmatig aan sport
- **Sociaal-maatschappelijk:**
  - OP 2028: sociaal klimaat waar burgers met plezier samenleven
  - Dordt Sport: sport- en beweeginfrastructuur in de wijk en bij de sportverenigingen centraal
- **Welzijn:**
  - OP 2028: Nederland heeft een gezonde bevolking: fit, vitaal en minder mensen met overgewicht
  - Dordt Sport: bestrijding overgewicht is speerpunt in lokaal gezondheidsbeleid; via het sportbeleid wordt ingezet op meer bewegen en sporten vooral in wijken waar sportparticipatie laag en inactiviteit hoog is
- **Economie:**
  - OP 2028: Nederland heeft een sterke competitieve economie
  - Dordt Sport: het verbinden van sport aan het onderwijs en het (lokale) bedrijfsleven; specifiek in de kansrijke omgeving Gezondheidspark en Leerpark
- **Ruimtelijk:**
  - OP 2028: voldoende sportaccommodaties
  - Dordt Sport: sportaccommodaties zijn kwalitatief in orde en optimaal in gebruik
- **Evenementen:**
  - OP 2028: organiseren van grote evenementen

- Dordt Sport: aansprekende evenementen lokaal en met (inter-)nationale allure passend bij Sportboulevard en speerpuntsporten
- Media-aandacht:
  - OP 2028: vergroten en verbreden media-aandacht voor sport
  - Dordt Sport: structurele aandacht voor de sport door te werken met mediapartners

2.1.2. Kabinetsbeleid Sport

Het kabinet geeft in de beleidsbrief Sport (mei 2011) aan waar landelijk de prioriteiten voor sport en bewegen liggen in deze kabinetsperiode. De horizon voor het nieuwe sportbeleid is 2016; dit sluit aan bij het OP 2028. Het kabinet acht met name de volgende ambities van het OP 2028 waardevol voor de samenleving:

- Talentvol Nederland: er ontstaat een cultuur van willen presteren en excelleren op gebieden als sport, onderwijs, cultuur, wetenschap, innovatie en ondernemerschap;
- Meedoen in Nederland: sport is voor iedereen toegankelijk en steeds meer mensen doen door sport mee aan de samenleving;
- Vitaal Nederland: de bevolking is fit en vitaal en heeft een actieve en gezonde leefstijl;
- De kaart van Nederland: Nederland is een aantrekkelijk land voor bezoekers, eigen inwoners, bedrijven en is goed bereikbaar.

Om de ambities te verwezenlijken geeft het kabinet in de beleidsbrief Sport prioriteit aan drie aandachtsgebieden:

- Sport en bewegen in de buurt: voor iedere Nederlander die dat wil is een passend sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig, dat bovendien veilig en toegankelijk is;
- Werken aan een veiliger sportklimaat: veilig sporten heeft betrekking op verschillende facetten. Het gaat om bijvoorbeeld intimidatie van de scheidsrechter, een veilig trapveldje, maar ook verantwoord sporten en bewegen (voorkomen sportblessures en sportuitval);
- Uitblinken in sport: het kabinet staat achter de ambitie van de sportsector om Nederland tot de beste tien topsportlanden van de wereld te laten horen. Topsport draagt bij aan het 'wij'-gevoel en trots. Het geeft mensen plezier en inspireert tot het verleggen van eigen grenzen. Topsport heeft een voorbeeldfunctie voor de samenleving en kan een positieve uitstraling hebben richting de breedtesport. Grote topsportevenementen bieden kansen voor profilering. Het kabinet wil de economische betekenis van topsport en breedtesport beter benutten.

De verwachting is dat het Rijk de komende jaren (subsidie-)impulsen zal introduceren voor bovenstaande aandachtsgebieden. De afgelopen jaren heeft het Rijk al twee impulsen aan gemeenten beschikbaar gesteld, te weten: Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (2010) en de Impuls Brede scholen, Sport en Cultuur (2008). Beide impulsen zijn gebaseerd op cofinancieringafspraken tussen het Rijk en een gemeente. Dordrecht neemt deel aan beide impulsen.

Het 'Nationaal Actieplan Sport en Bewegen' (NASB) richt zich tot en met 2014 op het in beweging krijgen van het inactieve deel van de bevolking. De Impuls Brede scholen, Sport en Cultuur, beter bekend als de combinatiefunctieregeling, is structureel en behelst de inzet van combinatiefuncties. Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is voor twee of meer sectoren: in dit geval onderwijs, sport en/of cultuur. Met combinatiefuncties wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt. Hierdoor wordt het binnen- en buitenschoolse onderwijs-, sport en culturaanbod verrijkt en beter op elkaar afgestemd.

2.1.3 Kabinetsbeleid Gezondheid

In de landelijke gezondheidsnota, 'Gezondheid dichtbij (2011)', benoemt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de landelijke prioriteiten op het gebied van publieke gezondheid. Hierin wordt vastgehouden aan de speerpunten uit de preventienota (2006) te weten: overgewicht, diabetes, depressie, roken en schadelijk alcoholgebruik. In de nieuwe nota wordt daarbij het accent gelegd op bewegen. Bewegen is goed voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid en levert daarmee een bijdrage aan de genoemde speerpunten. Hiermee legt de minister ook de verbinding tussen het gezondheidsbeleid en de ambitie Vitaal Nederland als onderdeel van het Olympisch Plan 2028.

Daarnaast richt de nota extra aandacht op de jeugd. Centrale uitgangspunt daarbij is dat de jeugd de toekomst heeft. Naast bevordering van (het aanleren van) een gezonde leefstijl, vroege signalering van risico's en inzet op weerbaarheid om dagelijkse verleidingen te weerstaan, vindt het kabinet dat het stellen van grenzen en het stimuleren van een gezonde basis bij de jeugd de inzet moet zijn.

Ook in Dordrecht hebben we op lokaal niveau deze samenhang tussen sport en gezondheid nadrukkelijk vorm gegeven². Het bevorderen van een gezonde leefstijl en de speerpunten uit de landelijke gezondheidsnota vormen de basis voor de transformatie van het project 'Doe ff Gezond' tot een programmatische aanpak om samen met maatschappelijke partners een gezonde en actieve leefstijl bij met name jeugd en jongeren te bevorderen.

2.2 Dordtse ontwikkelingen in de sport

2.2.1 Sportmonitor Dordrecht

In 'De Demarrage' was opgenomen om eens in de twee jaar een sportmonitor uit te voeren. Dit is in 2008 en 2010 gebeurd. De sportmonitor geeft informatie over het gedrag en de mening van Dordtenaren ten aanzien van sport. Waar relevant zijn uitkomsten gebruikt en verwerkt in de keuzes per spaak in voorliggend uitvoeringsprogramma.

De sportparticipatie in Dordrecht is constant; in 2008 en 2010 was 58% van de Dordtse bevolking sporter. Hiermee lopen we in vergelijking met landelijke cijfers in de pas. Mannen sporten vaker dan vrouwen en jongeren sporten vaker dan volwassenen. Een opvallende en positieve ontwikkeling tussen 2008 en 2010 is dat er geen verschil meer is tussen autochtone en allochtone Dordtenaren. Allochtonen zijn significant meer gaan sporten (van 51% in 2008 naar 58% in 2010). Dordt-Centrum scoort op het stedelijk gemiddelde, Dordt-Oost ligt daarboven en Dordt-West ligt beneden het stedelijk gemiddelde. Dordt-West is wel meer gaan bewegen en minder inactief geworden ten opzichte van 2008, maar ook op dat vlak blijft West ten opzichte van de andere gebiedsdelen achter.

De animo onder niet-sporters om (weer) te gaan sporten is redelijk groot; 33% weet dit zeker en 23% geeft aan misschien weer te gaan sporten. In het licht van de centrale doelstelling van het sportbeleid is er sprake van groeipotentieel. De belangrijkste reden die wordt aangegeven om weer te gaan sporten is dat het gezond is.

Van de Dordtse bevolking sport 32% bij een sportvereniging; dit percentage is redelijk constant. In vergelijking met landelijke cijfers wijkt dit lokale percentage niet af. Dordtenaren zijn minder in ongeorganiseerd verband gaan sporten (van 32% in 2008 naar 25% in 2010). Van de Dordtenaren die als sporter aangemerkt worden is anno 2010 60% lid van een sportvereniging. Dit is een significant positieve ontwikkeling ten opzichte van 2008 (56%). Wat betreft lidmaatschap van een sportvereniging geldt voor de

---

² Voor nadere informatie over de samenhang sport en gezondheid op lokaal niveau zie: Hoofdstuk 3 Sportieve en gezonde wijken.

gebiedsdelen hetzelfde als bij de sportparticipatie: Dordt-Centrum scoort op het stedelijk gemiddelde, Dordt-Oost ligt hier significant boven en Dordt-West er onder.

De sportaccommodaties worden redelijk goed beoordeeld door de Dordtse bevolking. Bijna zes op de tien is tevreden over de hoeveelheid en de kwaliteit van de sportplekken in de wijk. Ongeveer 65% is tevreden over de kwantiteit en kwaliteit van de binnensportvoorzieningen en voor zeven op de tien Dordtenaren geldt dit ook voor de buitensportvoorzieningen. Ongeveer 5% tot 10% is ontevreden over de sportvoorzieningen.

Op het vlak van bewegen zijn positieve ontwikkelingen te zien. Was in 2008 nog 13% van de Dordtse bevolking inactief, in 2010 is dit teruggelopen naar 6%. Ook voldoen Dordtenaren vaker aan de Nationale Norm Gezond Bewegen (NNGB) en Fitnorm. De vooruitgang komt met name op het conto van de volwassenen (voor jongeren geldt een zwaardere normering). De inactiviteit onder volwassenen is gedaald van 11% naar 3% en onder jongeren van 18% naar 16%. Jongeren, allochtonen en vrouwen zijn significant meer inactief. In Dordrecht heeft gemiddeld 21% van de jeugd (tot 18 jaar) overgewicht. Er is een aantal wijken in Dordrecht die hoger scoren op overgewicht bij de jeugd dan gemiddeld. Dit zijn de wijken Wielwijk (33%) en Nieuw- Krispijn (29%). Maar ook de wijken Crabbehof, Noordflank en Oud-Krispijn (allemaal 26%) en Staart (25%) liggen boven het gemiddelde. Daarnaast heeft gemiddeld 50% van de volwassen inwoners overgewicht³.

Het is goed om ontwikkelingen in de sport te volgen. De monitor is daar een goed middel voor. Bij de huidige frequentie hebben we echter vraagtekens. De mate waarin ontwikkelingen zich in een periode van twee jaar voordoen, is vrij beperkt. Gelet hierop, alsmede de afnemende middelen voor dergelijk onderzoek, zal een grotere tijdsspanne in acht worden genomen; één keer in de vier jaar. Daarnaast wordt bezien om verschillende gemeentelijke monitoren meer integraal uit te voeren; mogelijk dat (delen van) de sportmonitor hierin kan worden ingebed.

2.2.2 Financiën onder druk

De tijdelijke financiële middelen die in het kader van het eerste uitvoeringsprogramma door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld zijn afgelopen. Daarnaast heeft het Sportbedrijf een generieke bezuiniging van 5% op de sportbegroting in 2011 moeten doorvoeren. In 2012 zal wederom⁴ sprake zijn van een extra bezuinigingsronde van 5%. Naast deze gemeentelijke bezuinigingen heeft de sport ook te maken met aflopende rijkssubsidies. Er is een einde gekomen aan de BOS-impuls en Meedoen Alle Jeugd door Sport. Aan de andere kant is er ook vanaf 2010 een nieuwe tijdelijke externe rijkssubsidie beschikbaar gesteld in de vorm van het NASB ('Nationaal Actieplan Sport en Bewegen') en is er sinds 2008 een structurele bijdrage voor de inzet van de combinatiefunctionarissen (combinatiefunctieregeling). Op het totaal zal per saldo met minder middelen gewerkt moeten gaan worden. Dit komt neer op een bedrag van ruim €400.000,-.⁵ De 100% inzet van de middelen uit het NASB en de combinatiefunctieregeling zijn de komende jaren dus cruciaal in de realisatie van de ambities uit dit uitvoeringsprogramma.

De combinatiefunctionarissen vervullen niet alleen een belangrijke rol in de uitvoering van het sportbeleid maar hebben zich ontwikkeld tot de naaf waar het sportwiel om draait, zowel inhoudelijk als financieel. De combinatiefunctieregeling maakt het voor Dordrecht mogelijk om de samenhang van de spaken in de uitvoering daadwerkelijk vorm te geven en met afnemende middelen het ambitieniveau van het sportbeleid te handhaven. Met de combinatiefuncties zetten we het sportaanbod in de wijken, in het primair en voortgezet onderwijs, nadrukkelijk op de kaart. Tevens versterken we

³ Regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2010, GGD ZHZ.

⁴ Afhankelijk van de begrotingsbehandeling.

⁵ Voor nadere informatie over de financiën zie: Hoofdstuk 8 Financiën.

sportverenigingen, enerzijds ten gunste van hun eigen professionalisering en anderzijds ten gunste van het toerusten van sportverenigingen om maatschappelijke taken en topsportambities op te pakken.

Voor de sport is in totaal 16,2 fte beschikbaar (vanaf 2012) die worden ingezet voor alle spaken van het sportwiel, met als zwaartepunt sportieve en gezonde wijken en ruimte voor talent en topsport. In het uitvoeringsprogramma 'Spaken Spannen' worden de combinatiefuncties voor de komende periode opnieuw toegewezen aan de spaken, waarbij flexibiliteit mogelijk moet blijven.

Hoofdstuk 3 Sportieve en gezonde wijken

3.1 Wat is onze ambitie?

Dordt een levenlang fit!

In de Dordtse wijken is een actieve en gezonde leefstijl in 2015 de norm.

Sport is leuk om te doen en plezier is de voorwaarde om een duurzame actieve en gezonde leefstijl eigen te maken. Wij willen met sport bijdragen aan preventie en bestrijding van overgewicht en inactiviteit, en daar waar mogelijk ook aan andere gezondheidsdoelstellingen, door een gecombineerde aanpak gericht op regelmatig, verantwoord bewegen en aandacht voor het belang van een gezonde leefstijl en voeding. Dit laatste samen met onze gezondheidspartners.

De focus ligt op de jeugd en jongeren, maar er wordt ook ingezet op 45+ en aangepast sporten. De wijk is de plek om een actieve en gezonde leefstijl onderdeel te maken van het leefpatroon en de leefomgeving van Dordtenaren. Vraag en aanbod worden op wijkniveau verbonden. Ouders, scholen, sportverenigingen en BSO-organisaties worden actief betrokken en nemen hun verantwoordelijkheid.

3.2 Waar staan we?

Vanaf 2006 hebben we het project 'Doe ff Gezond' voor de doelgroep jeugd van 4 tot 12 jaar opgezet. In vijf wijken (Krispijn, Wielwijk, Crabbehof, Staart en Noordflank) en op veertien scholen, ondersteunen wij dit project met een gevarieerd sport- en beweegaanbod tijdens en na schooltijd en met aandacht in de lessen voor gezonde voeding. Het programma is zo veel als mogelijk samengesteld en uitgevoerd door partners in de stad (sportverenigingen, GGD, sportbonden en buitenschoolse opvangorganisaties).

In de wijk Krispijn zijn, in de vier Satellietclubs die zijn opgericht, vijf scholen en vier sportverenigingen structureel aan elkaar verbonden. Zowel onder schooltijd als naschools wordt er door combinatiefunctionarissen een sportaanbod verzorgd waaraan inmiddels meer dan 750 kinderen (onder schooltijd) en 60-80 kinderen (naschools) deelnemen.

Het programmabureau Leerpark is van start gegaan waarbij een combinatiefunctionaris wordt ingezet om een sportaanbod te ontwikkelen voor het voortgezet onderwijs en het Da Vinci College. Een aantal jongerenprogramma's, in het bijzonder 'Lady Moves' voor allochtone meisjes en vrouwen, is zeer succesvol gebleken. Met het Da Vinci College wordt eveneens samengewerkt om de opleiding Sport & Bewegen verder te ontwikkelen en te integreren in de Dordtse sportomgeving.

Voor de ouderensport (45+) is een gezondheidsproject opgezet in Crabbehof en Wielwijk. In dit project ligt de focus vanuit het Sportbedrijf op ondersteuning van sportverenigingen bij het aanbieden van activiteiten voor deze doelgroep.

Voor bewoners met een beperking is door de zes gemeenten in de Drechtsteden het convenant en een herziene subsidieverordening voor aangepast sporten vastgesteld. In de praktijk betekent dit dat er voor de inwoners van de Drechtsteden die aangepast sporten, nu één regionale subsidieregeling is voor de meerkosten die zij maken voor het sporten. Er is een centrale uitvoeringsorganisatie die zorgt voor voorlichting, advies, organisatie van activiteiten en ondersteuning van sportverenigingen op het terrein van aangepast sporten.

3.3 Wat hebben we geleerd?

Het aanbod binnen het project 'Doe ff Gezond' bevat de juiste ingrediënten en receptuur om uit te groeien tot een gedegen en effectief sport- en gezondheidsprogramma voor de doelgroepen jeugd en jongeren. Ook heeft het project de aanzet gegeven tot samenwerking tussen verschillende betrokken partijen waarbij het invulling geven aan een voor ieder gewenste en gepaste rolverdeling/bijdrage nog voor verbetering vatbaar is. Specifiek het bewerkstelligen van structurele betrokkenheid en inbreng van het onderwijs behoeft aandacht.

De Satellietclub heeft er voor gezorgd dat de betrokken sportverenigingen een nieuw sportaanbod hebben gecreëerd dat het 'gat' tussen sportvraag en -aanbod beter dicht en relevante doelgroepen makkelijker bereikt. Daarnaast is het Leerpark, met de grote hoeveelheid scholen, een bij uitstek geschikte locatie gebleken om jongeren te bereiken en samen met deze doelgroep een passend sportaanbod te creëren. De potentie van het Leerpark op sportief vlak is nog niet volledig benut. De combinatiefunctionaris wordt, zowel in de Satellietclub als op het Leerpark, ingezet om de sportvereniging dichterbij de doelgroep, de school en de wijk te brengen. De professionele kracht is daarmee een welkome aanvulling voor de sportvereniging, omdat deze beschikbaar is op voor de sportvereniging voorheen lastige momenten en locaties.

Tegelijkertijd hebben we kunnen constateren dat overgewicht en inactiviteit op jonge leeftijd nog steeds een groeiend probleem is. Verder blijkt dat veel van de kinderen die deelnemen aan de verschillende sport-/beweegactiviteiten in de wijken al regelmatig sporten en/of lid zijn van een vereniging. Deze constateringen vragen vanaf nu daarom een vergrote focus op inactieven in de vervolgpzets van 'Doe ff Gezond'.

Naast het aanbod voor jeugd en jongeren is er ook nieuw aanbod gerealiseerd voor ouderen. In eerste instantie was dit aanbod gericht op deelnemers van 55 jaar en ouder. Omdat we hebben geconstateerd dat om verschillende redenen mensen al eerder stoppen met actieve sportbeoefening en/of bewegen, hebben we het aanbod aangepast voor deelnemers van 45 jaar en ouder. Deze trend zien we ook bij verschillende sportbonden die inzetten op het behoud en de terugkeer van oudere sporters. Een voorbeeld is het 7-tegen-7-voetbal voor 45+ers van de KNVB.

Het regionaal uitvoeren van aangepast sporten levert schaalvoordelen op en biedt kansen om het kwalitatief beter met elkaar te regelen.

3.4 Waar gaan we voor?

- Verbeteren, verbreden en verdiepen van het project 'Doe ff Gezond'⁶ naar een integraal programma ter bevordering van een actieve en gezonde leefstijl dat inzet op een doorgaande beweeg- en gezondheidslijn van 0 tot 23 jaar. Voor de sport staan het leveren van een bijdrage aan de preventie/bestrijding van met name overgewicht/inactiviteit en het structureel aanbieden van kwalitatief hoogwaardig bewegingsonderwijs centraal.
- Inzet 'Doe ff Gezond' vanaf het schooljaar 2011/2012 in de wijken met de grootste bewegings- en gezondheidsachterstand (op dit moment Krispijn, Wielwijk en Crabbehof), het special onderwijs en de 'jongerenlocatie' van Dordrecht (Leerpark). We streven er naar binnen de genoemde wijken het programma op alle (basis-) scholen in te zetten (de school bepaalt uiteindelijk zelf of zij wil deelnemen). Uitrol naar meerdere wijken onder voorbehoud van organisatiecapaciteit en financiering.

---

⁶ Voor het programma 'Doe ff Gezond' voeren we in het eerste jaar (schooljaar 2011-2012) een nulmeting uit. Op basis van de uitkomsten van deze nulmeting zullen een aantal van de hier benoemde resultaten verder worden geconcretiseerd.

- Concentreren van het sportaanbod van 'Doe ff Gezond' onder schooltijd tijdens de gymles en aansluitend aan school met als doel het versterken van het bewegingsonderwijs en het aanbod van (sportieve) activiteiten door de buitenschoolse opvang en sportverenigingen.
- Om de kwaliteit van het sportaanbod dat het programma biedt tijdens de gymles en/of aansluitend aan school te garanderen, wordt het (hoofdzakelijk) samengesteld uit die takken van sport in Dordrecht die beschikken over een combinatiefunctionaris (integreren Satellietclubs).
- Formaliseren van de samenwerking en verantwoordelijkheden van de 'Doe ff Gezond'-partners (o.a. Sportbedrijf, Sector MO, GGD en verschillende onderwijsinstellingen), borgen van 'Doe ff Gezond' in de nieuwe Dordtse gezondheidsnota en stapelen van beschikbare middelen. We stellen het programma niet meer gratis ter beschikking, maar verwachten een bijdrage van deelnemers dan wel deelnemende organisaties.
- Verhogen preventieve en structurele werking van 'Doe ff Gezond' door onderzoek (fittest), advies (lifestyle-coaching) en interventie (gericht aanbod van activiteiten en zorg) bij voorkeur vanuit een daarvoor met partners ingericht kenniscentrum.
- Integreren van het schoolzwemmen en andere sporten in de Sportboulevard in het programma 'Doe ff Gezond' vanaf het schooljaar 2012/2013, zodat scholen de weg naar de Sportboulevard gaan vinden.
- Samenwerking met onderwijsinstellingen om vanaf het schooljaar 2012/2013 het sportaanbod op het Leerpark nog beter neer te zetten. Succesvolle jongerenprogramma's worden gecontinueerd en jongeren worden opgeleid om zelf sportactiviteiten te begeleiden ('Citytrainers').
- Onderzoek vanaf 2011 met het Da Vinci College naar de integratie van 'Citytrainers' in de opleiding Sport & Bewegen en de hernieuwde introductie van bewegingsonderwijs in het beroepsonderwijs.
- Voor de groep 45+ realiseren we vanaf het najaar 2011 een laagdrempelig beweegaanbod (bijvoorbeeld 'Natuurfit' en 'Clubfit') en ondersteunen we kennismaking met (innovatief) sportaanbod van sportverenigingen. In 2012 volgt een onderzoek naar de samenwerking met woonzorginstellingen en het aanhaken bij de mogelijkheden van de beweegkuur.

Hoofdstuk 4   Sterke sportverenigingen

4.1   *Wat is onze ambitie?*

Dordt bundelt sportieve krachten!

In 2015 is de belangrijke positie van de Dordtse sportverenigingen in de lokale sport verstevigd en daar waar mogelijk verder uitgebouwd.

Lidmaatschap van een sportvereniging is een goede manier om regelmatig en langdurig sporten te borgen. De vereniging brengt mensen bij elkaar en is de omgeving voor ambitie en initiatief. Sporters zetten zich ook graag in voor andere sporters. Nergens in Dordrecht zijn zoveel vrijwilligers aan het werk als bij de sportverenigingen.

Sportverenigingen in Dordrecht worden waar nodig bij hun 'core business' ondersteund door het Sportbedrijf. Met verenigingen die meer actief een bijdrage willen leveren aan de Dordtse ambities op het terrein van actieve en gezonde leefstijl, accommodaties, talentontwikkeling of topsport en evenementen werken we graag samen. Die samenwerking vraagt wel van sportverenigingen dat zijn gaan ondernemen en professionaliseren. De inzet van studenten, het bedrijfsleven, combinatiefuncties en sportbonden zijn daarbij onmisbaar. We zetten actief in op het tot stand brengen van deze verbindingen.

4.2   *Waar staan we?*

Het pakket aan verenigingsondersteuning is vernieuwd met een digitale nieuwsbrief, rubrieken in diverse media, actief en frequent relatiebeheer met circa 30 sportverenigingen en diverse themabijeenkomsten.

Circa 20 sportverenigingen hebben deelgenomen aan adviestrajecten op maat waarin onder professionele begeleiding een vraagstuk werd opgepakt. Zoals bijvoorbeeld het opstellen van een beleidsvisie met volleybalvereniging Next Volley Dordrecht of het realiseren van samenwerking tussen vijf Dordtse gymnastiekverenigingen.

Er zijn inmiddels een kleine tien sportverenigingen die actief participeren in de concepten Satellietclubs en Regionale Talent Centra. Zij worden hierbij ondersteund door de inzet van een professional uit de combinatiefunctieregeling. Deze regeling hebben we in 2010 en 2011 kunnen aanvullen met een bijdrage uit de proeftuin 'De vereniging als winkel en leerbedrijf' van het NOC*NSF.

De eenmalige impulsregeling modern sportaanbod is aan zes sportverenigingen toegekend voor de periode 2009-2010 en 2010-2011. Twee verenigingen hebben de subsidie gebruikt voor modernisering van de accommodatie. Zes clubs ontwikkelden een doelgroepenprogramma. Zo heeft gymnastiekvereniging DVO 80 nieuwe leden geworven met freerunning en biedt zaalvoetbalvereniging DZS verschillende activiteiten voor (hang-)jongeren aan.

4.3   *Wat hebben we geleerd?*

In samenwerking met verenigingen hebben we een modern en vraaggericht pakket aan verenigingsondersteuning kunnen samenstellen en aanbieden aan sportverenigingen. We hebben geleerd dat er vooral behoefte is aan een samenhangend aanbod van informatie, advies en inspiratie. Met name de verschillende bijeenkomsten en het actieve relatiebeheer zorgen voor kennisdeling onderling en geven een beter (gemeentelijk) inzicht in de behoeften en mogelijkheden van sportverenigingen. Naast de inzet van gespecialiseerde adviseurs (bv. Clubkoers) om verenigingen te adviseren is het vooral

het leren van elkaar, studenten en het lokale bedrijfsleven dat van meerwaarde voor de verenigingen is gebleken.

De inzet van een combinatiefunctionaris heeft het effect dat de sportvereniging zich verder kan ontwikkelen in de rol van belangrijkste pijler binnen het Dordtse sportaanbod. De combinatiefunctionaris zorgt er voor dat de vertrouwde facetten van het verenigingsaanbod (training en competitie) weer georganiseerd kunnen worden door de vrijwilligersorganisatie en het 'nieuwe aanbod' kan worden geprofessionaliseerd (schoolsport, wijk sport, topsport e.d.). Daarmee wordt voldaan aan de vraag vanuit de markt qua kwaliteit en bevoegdheden. Aanvullend heeft de impulsregeling 'modern sportaanbod' de creativiteit bij een aantal sportverenigingen gestimuleerd en gefaciliteerd. Met relatief beperkte middelen zijn er succesvolle aanvullingen op het sportaanbod gerealiseerd.

Een aandachtspunt voor het vervolg is dat we de regie zoveel mogelijk bij de sportvereniging zelf neerleggen. De kennis en expertise van de combinatiefunctionaris moet ingebed worden binnen eigen gelederen.

4.4 *Waar gaan we voor?*

- Het huidige pakket aan verenigingsondersteuning en relatiebeheer wordt gehandhaafd. Twee aanvullingen zijn vanaf 2012/2013 gewenst:
  - Opzetten van structurele ondersteuning van sportverenigingen door het lokale bedrijfsleven (sponsoring in natura).
  - Opzetten van structurele ondersteuning van sportverenigingen door studenten (leerwerkbedrijf) mede als opvolger van de proeftuin 'De vereniging als winkel- en leerbedrijf'.
- De inzet van de combinatiefuncties wordt vanaf eind 2011 verder geoptimaliseerd in twee herkenbare concepten: breedtesport (Satellietclubs) en topsport (Regionale Talent Centra).
- Inzet van de sportstimuleringssubsidie hoofdzakelijk koppelen aan modern/innovatief sportaanbod.
- Faciliteren van sportverenigingen die hun activiteiten willen uitbreiden met buitenschoolse opvang.

Hoofdstuk 5   **Aantrekkelijke sportaccommodaties**

5.1   *Wat is onze ambitie?*

Dordt nodigt uit tot sporten!

De Dordtse sportaccommodaties zijn in 2015 kwalitatief in orde en optimaal in gebruik waardoor er een inspirerende sportomgeving aanwezig is.

Goede accommodaties faciliteren niet alleen de sport; ze trekken de sport ook aan. Een sportvoorzieningenstructuur met kwaliteit en afgestemd op de vraag kost echter ook veel geld en vraagt continue aandacht. Om de aantrekkingskracht van de Dordtse sportaccommodaties, rekeninghoudend met de financiële omstandigheden, te waarborgen is het van belang om zowel keuzes te maken en prioriteiten te stellen, als ruimte te geven aan innovatie en creativiteit.

Het (grote) aanbod aan gymzalen, spelzalen, sportvelden en verenigingshallen dient afgestemd te worden op de gecombineerde vraag van scholen, sportverenigingen en andere organisaties. Gedeeld gebruik, multifunctionele inzet en synergie met functies die de sportfunctie kunnen verstevigen spelen een rol bij de ontwikkeling en uitvoering van (ver-)bouwplannen.

Twee in het oogspringende aantrekkelijke accommodaties zijn de Sportboulevard en het (mogelijk) nieuwe stadion van FC Dordrecht. De Sportboulevard wordt, in samenwerking met exploitant Optisport, verder gepositioneerd als een unieke accommodatie waar familie-, verenigings- en topsport hand in hand gaan. FC Dordrecht heeft al jaren de wens om een nieuw stadion te bouwen om zo het voortbestaan van de club veilig te stellen. Het college is bereid medewerking te verlenen aan de door FC Dordrecht gewenste nieuwbouw van een stadion op de door hen voorgestelde locatie. Over de voorwaarden waaronder deze medewerking wordt verleend zijn inmiddels afspraken met FC Dordrecht gemaakt.

5.2   *Waar staan we?*

De uitgifte/verhuur van sportgrond, sportvelden en sportzalen is geactualiseerd en verbeterd. Daarnaast is de Dordtse sportvoorzieningenstructuur de afgelopen drie jaar verbeterd en uitgebreid met:

- Sportief schoolplein in Sterrenburg;
- Vijf voetbalkunstgrasvelden;
- Renovatie en versteviging wijkfunctie sportpark Zeehavenlaan
- Renovatie en versteviging wijkfunctie sportpark Vorrinklaan
- Verenigingshal Oranje Wit;
- Verenigingshal Deetosnel;
- Sport+ (Leerpark);
- Sportboulevard.

5.3   *Wat hebben we geleerd?*

Een van de manieren om sport en bewegen in de openbare ruimte een impuls te geven is een sportief schoolplein. Dit is een relatief laagdrempelige manier om de sport fysiek dicht bij de doelgroep te brengen maar het vraagt wel een intensieve afstemming tussen diverse organisaties om budgetten gezamenlijk in te zetten.

Het voetbalkunstgras is in Dordrecht met succes ingezet ter verbetering van de kwaliteit van trainingsvelden. De integratie van bijvoorbeeld sportscholen, buitenschoolse opvang en openbare speelvoorzieningen op en rond sportparken verstevigen de (wijk-)functie

van de buitensportaccommodaties. Het verenigingshallenplan blijft een unieke en voor alle betrokkenen interessante invulling van het beleid op het gebied van binnensportaccommodaties. Binnen dat beleid, waartoe ook een optimaal gebruik van de gymzalen behoort, is het een opgave om het aanbod aan binnensportaccommodaties af te stemmen op de onderwijs- en sportbehoefte.

Door de realisatie van nieuwe voorzieningen is er verschil ontstaan in de kwaliteit van de verschillende sportaccommodaties en daarmee ook in het aanbod van de gebruikers. De kosten voor onderhoud van de (relatief) oudere locaties (sportparken en gymzalen) zullen de komende jaren toenemen.

Het succes van de Sportboulevard is niet alleen van belang voor de gebruiker maar ook voor de uitstraling van de stad. Het tot een blijvend succes maken van de Sportboulevard vraagt om energie en samenwerking van alle partijen: gemeente, exploitant en verenigingen.

5.4 *Waar gaan we voor?*

- Onderzoek in 2012 naar de mogelijkheden om met samenwerking en clustering van middelen meer sportieve schoolpleinen te realiseren en ongeorganiseerde sport in de buitenruimte te laten plaatsvinden.
- Aanleggen van een voetbalkunstgrasveld voor voetbalvereniging Dubbeldam op sportpark Schenkeldijk in 2012 (laatste gedateerde trainingsveld).
- Onderzoek in 2012, in samenwerking met (wijk-)partners, naar de renovatie van sportpark Patersweg en de versteviging van de wijkfunctie van dit sportpark.
- Centraliseren van de exploitatie van gym- en spelzalen bij het Sportbedrijf.
- Uitvoeren (start 2012) van een masterplan gymzalen gebaseerd op de afgelopen jaren verkregen inzichten en gegevens. Met inspraak van gebruikers worden keuzes gemaakt over sloop, verbouw en realisatie van deze voorzieningen.
- Uitvoeren (start 2011) van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan voor de sportparken dat toereikend is voor het in stand houden van de aanwezige sporttechnische voorzieningen op de sportparken. Met inspraak van ondermeer de sportverenigingen zal gelijktijdig worden onderzocht hoe daarnaast invulling kan worden gegeven aan investeringen in voorzieningen die gewenst/noodzakelijk zijn vanwege groei, innovatie of verbetering. Dit kan gaan over het aanleggen van een nieuw soort veld, het aanleggen van verlichting of het veranderen van de ontsluiting van een sportpark. Mede door de bezuinigingen zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. Om verenigingen toch te ondersteunen wordt op dit moment gekeken naar andere financieringsafspraken met verenigingen en het uitbreiden van de functies op sportparken.
- In 2011 en 2012 zal de programmering (en daarmee positionering) van de Sportboulevard met de exploitant, sportverenigingen en andere partners van de Sportboulevard verder ontwikkeld worden om een goede uitstraling en exploitatie van het complex de komende jaren te waarborgen.
- Om sporters in de Sportboulevard tegemoet te komen geldt tot halverwege 2012 de 'Compensatieregeling Sportboulevard'. Ondanks deze compensatie zien verenigingen reeds de negatieve gevolgen van het betaald parkeren; ouders komen niet meer kijken en zetten alleen de kinderen af, wedstrijden trekken minder bezoekers, bonden klagen over de hoge parkeerkosten en verenigingen moeten met evenementen veel geld reserveren om vrijwilligers te compenseren. Deze conclusies zijn terug te lezen in de evaluatie die in 2011 is uitgevoerd. Er zal worden ingezet op een parkeersituatie bij de Sportboulevard die ook na medio 2012 sporten in de Sportboulevard betaalbaar en aantrekkelijk houdt.
- Eind 2011 wordt duidelijk of FC Dordrecht erin slaagt te voldoen aan de randvoorwaarden die het college gesteld heeft aan haar medewerking aan de bouw van een nieuw stadion voor FC Dordrecht.

Hoofdstuk 6 Ruimte voor talent en topsport

6.1 Wat is onze ambitie?

Dordt ontdekt zijn talenten!

Een stimulerend en ondersteunend netwerk biedt in 2015 dé omgeving waarin aankomende topsporters en speerpuntsporten zich ontwikkelen richting topniveau en talenten (h)erkend worden.

Talenten, topsporters en topsportclubs maken veel los in de stad. Hun aantrekkingskracht tilt de lokale sport naar een hoger niveau. Hun passie, ambitie en discipline inspireren Dordtenaren. Hun topprestaties zijn goed voor het lokale gevoel van trots. Het belang van ruimte voor talent en topsport overstijgt daarmee de sport.

Sport is bij uitstek geschikt om ook andere talenten de ruimte te geven. Het talent en de kennis van studenten en specialisten op tal van terreinen benutten we graag. Daarmee kunnen sporttalenten ondersteund en gestimuleerd worden en zich in Dordrecht blijven ontwikkelen.

6.2 Waar staan we?

Talentontwikkeling en topsport waren drie jaar geleden nieuwe loten aan de boom van het Dordtse sportbeleid. De afgelopen periode is vooral geïnvesteerd in het opbouwen van een landelijk, regionaal en lokaal netwerk en het tot stand brengen van een faciliteiteninfrastructuur voor talentontwikkeling en topsport.

Het eerste grote resultaat is de toetreding van de gemeente Dordrecht tot de Olympische Netwerken. Het Olympisch Netwerk regio Dordrecht (ON) ondersteunt in eerste instantie de sporters, met een toegekende status door de sportbonden, op het gebied van onderwijs, paramedische en mentale zorg, voeding, wonen en loopbaanbegeleiding. Daarnaast ondersteunt het ON de talenten van de Regionale Talent Centra (RTC's) die in Dordrecht de afgelopen periode zijn gerealiseerd.

Voor wat betreft de RTC's is, conform 'De Demarrage', gekozen voor een aantal Dordtse speerpuntsporten. De Dordtse sporten zijn sporten die in de gemeente Dordrecht relatief veel worden beoefend, in de Sportboulevard en andere voorname accommodaties een plek (kunnen) hebben en beschikken over een goede voedingsbodem in Dordrecht met bijvoorbeeld een energieke club. Kortom, het zijn sporten met historie, identiteit, potentie en de benodigde faciliteiten. Het gaat om de volgende ontwikkelde RTC's: karate, zwemmen, korfbal, shorttrack en waterpolo.

Een RTC is een gezamenlijk initiatief van één of meerdere verenigingen, een sportbond en de gemeente Dordrecht. Volgens de opgestelde criteria worden inhoud, rollen, taken en verantwoordelijkheden vastgesteld en verdeeld. Op deze wijze worden de beschikbare kennis, kunde, middelen en vaardigheden vanuit de verschillende organisaties gebundeld om talenten optimaal te kunnen ondersteunen. Met de participerende partijen is verder afgesproken dat er jaarlijks een aansprekend evenement per tak van sport in Dordrecht zal plaatsvinden⁷. De gemeente brengt voor het ON en per RTC een combinatiefunctionaris in.

De combinatiefunctionarissen trainen de talenten, maar zorgen ook voor promotie van hun sport binnen het onderwijs. Om ook de combinatiefunctionarissen optimaal te begeleiden is er een coachplatform opgericht waarin kennis en ervaringen worden

⁷ Voor nadere informatie over evenementen zie: Hoofdstuk 7 Aansprekende evenementen.

uitgewisseld en opleidingstrajecten worden vormgegeven. Op dit moment herbergen de RTC's 140 en het ON 160 talenten.

6.3 *Wat hebben we geleerd?*

In aansluiting op de filosofie van het Olympisch Plan 2028 is Dordrecht er in geslaagd om een lokale vertaling te maken van de landelijke ambities op de terreinen van talentontwikkeling en topsport. Ruimte voor talent en topsport genereert veel (nieuwe) energie bij partijen en heeft een 'breekijzerfunctie' waardoor stevige samenwerkingsverbanden ontstaan. De betrokkenheid van sportbonden en sportverenigingen bij de RTC's zorgen voor daadkracht, continuïteit en status. Deze organisaties zullen daardoor een steeds belangrijkere positie innemen binnen deze spaak en de spaak 'Aansprekende evenementen'.

Met een integrale aanpak zijn de beschikbare middelen van de gemeente en partners efficiënt ingezet en zijn tal van faciliteiten nu al voor een brede groep van talenten en topsporters bereikbaar geworden. Het ON als merk bevordert de herkenbaarheid in de topsportwereld. Voor talenten is er zowel op de inhoud als op de financiën ondersteuning. Een belangrijk aandachtspunt is om de samenwerking tussen alle partijen verder te stroomlijnen. Goed vastgelegde afspraken zijn daarbij even belangrijk als maatwerk per tak van sport of sporter. Goede faciliteiten op het gebied van onderwijs, paramedische ondersteuning en wonen zijn het belangrijkste in het ondersteunende netwerk van talenten en topsporters. Een uitbreiding/verbetering van deze faciliteiten en een (nog) intensievere samenwerking met de partners op dit vlak is gewenst. De locatie 'Gezondheidspark-Leerpark' biedt een kansrijke omgeving voor de structurele en fysieke invulling van deze faciliteiten.

Topsport en breedtesport zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Talenten en coaches kunnen, nog meer dan nu al het geval, worden ingezet als rolmodel op school en in de wijk. Gekeken gaat worden in hoeverre coaches vanuit het RTC kennis kunnen overdragen aan hun breedtesportcollega's.

Vanaf 2012 zijn er, zoals het zich nu laat aanzien, geen combinatiefunctionarissen meer beschikbaar voor inzet in deze spaak; specifiek de RTC's. Er zal creatief moeten worden gekeken hoe kansrijke RTC-initiatieven ondersteund kunnen worden. De landelijke besluitvorming in het kader van de uitvoering van de Beleidsbrief Sport speelt hierbij een grote rol.

6.4 *Waar gaan we voor?*

- De verbinding met de spaak 'Sportieve en gezonde wijken' wordt voor het schooljaar/sportseizoen 2012/2013 uitgebreid met een vergrote inzet van talenten en coaches op school, in de wijk en bij de (breedte-)sportvereniging. Vanaf 2013/2014 streven we naar aandacht voor talentherkenning in het aanbod 'Sportieve en gezonde wijken.'
- Uitbreiding, vanaf 2012, van het ondersteunende faciliteitennetwerk op het gebied van:
  - Onderwijs met individuele studietrajecten voor talenten;
  - Paramedische ondersteuning met een totaalpakket aan specialismen;
  - Wonen met benutting van de huisvestingsmogelijkheden van bijvoorbeeld het Schippersinternaat en woningbouwcoöperaties.
- De locatie "Gezondheidspark-Leerpark" inzetten om samenwerking en faciliteiten ter ondersteuning van talenten, topsporters en topsportclubs beter zichtbaar te maken (bijvoorbeeld vanuit een (bestaand) gebouw).
- Het, in lijn met de opgestelde criteria en in samenwerking met sportbonden en -verenigingen, realiseren van 4 tot 7 structurele RTC's. Voor de bestaande RTC's betekent dit het borgen van de afspraken. Voor eventuele nieuwe RTC's betekent dit

een nader te bepalen invulling van de gemeentelijke bijdrage nu de inbreng van een combinatiefunctionaris per RTC (voorlopig) niet meer mogelijk is.

Hoofdstuk 7   Aansprekende evenementen

7.1   *Wat is onze ambitie?*

Dordt als podium voor iedereen!
--

Dordrecht is in 2015 het podium voor sportevenementen die in de stad, de regio en het land bekend staan om hun goede en herkenbare organisatie en uitstraling.

Evenementen geven ons allemaal de kans om iets bijzonders mee te maken. Sportevenementen zijn een stimulans voor de Dordtse sportdeelname, maar ook een unieke manier om te tonen waar de stad goed in is. Talenten en verenigingen kunnen schitteren in 'eigen huis', Dordtenaren kunnen actief en passief kennis maken met sport in alle facetten en de kracht van de Sportboulevard en andere aantrekkelijke accommodaties wordt benut. Evenementen zorgen zowel in de voorbereiding als in de beleving voor verbondenheid, ontmoeting, samenwerking, trots en de bundeling van kennis, ervaring en netwerken. We willen aandacht voor breedte- en topsport en de verbinding tussen deze twee met sportevenementen gericht op:

- Kennismaking en promotie
- Deelname en bezoek uit de eigen stad en regio
- (Inter-)nationale talenten/toppers

7.2   *Waar staan we?*

De komst van de Sportboulevard, de aandacht voor talentontwikkeling en topsport en de strategische aanpak van het (sport-)evenementenbeleid zorgen er voor dat de sportevenementenagenda vanaf 2011 voor de komende jaren gestalte heeft gekregen. De afgelopen jaren is ingezet op:

- Het ontwikkelen van een visie, ambitieniveau en organisatiecapaciteit voor evenementen die voor Dordrecht haalbaar zijn en een bijdrage leveren aan de (sportieve) doelstellingen van de stad.
- Het opstellen en uitvoeren van een gevarieerd evenementenaanbod met afwisselend een stedelijke, regionale en (inter-)nationale uitstraling.
- Het opbouwen van een samenwerkingsrelatie met sportbonden die 'eigenaar' of 'ingang' zijn voor (inter-)nationale evenementen in de vijf Dordtse speerpuntsporten (RTC's).
- Het samen met verenigingen organiseren van evenementen (o.a. EK-kwalificatie waterpolo, Worldleague waterpolo, openingsweekend Sportboulevard, Dutch Waterpolo Trophy, RTV Rijnmond Korfbalcup, NK Karate, NJK zwemmen) en de mogelijkheden en belangstelling in Dordrecht te verkennen.
- Het werven van partners die bijdragen aan de organisatie van evenementen (dit heeft geleid tot samenwerking met o.a. RTV Rijnmond (media), AD De Dordtenaar (media), EDmedia (communicatie), Postillion hotel (verblijf) en Wierks (vervoer).
- Het opwaarderen van de Sportprom, de sportverkiezing van Dordrecht, tot een jaarlijkse traditie en hoogtepunt voor de Dordtse sport. De avond is cruciaal om prestaties te waarderen en onderlinge ontmoeting te faciliteren.

7.3   *Wat hebben we geleerd?*

De diverse evenementen zijn enerzijds het podium voor 'onze' talenten en topsporters en anderzijds het middel om kennismaking met en promotie van sport te faciliteren. Daarnaast hebben ze een aantrekkingskracht op het lokale bedrijfsleven dat in toenemende mate wil toetreden als partner. Deze sponsorkansen moeten de komende periode verder worden benut. Evenementen zijn ook cruciaal in de positionering, programmering en daarmee de exploitatie van de Sportboulevard.

Het aangaan van een duurzame samenwerkingsrelatie met sportbonden is gewenst; zeker in het licht van het Olympisch Plan. Dit vraagt dan wel een investering in het verkrijgen en onderhouden van deze relatie.

De integrale aanpak van sportstimulering, talentontwikkeling, topsport en evenementen in de driehoek sportbond-sportvereniging-gemeente levert voor alle betrokken partijen een meerwaarde op die uitstraalt op het Dordtse sportbeleid.

7.4 *Waar gaan we voor?*

Lokale/regionale focus:

- 3 sportkennismakingsevenementen per jaar.
- 13 schoolsporttoernooien per jaar.
- Sportprom met de jaarlijkse verkiezing van sportman, sportvrouw, sportploeg en sporttalent van het jaar.
- RTV Rijnmond Korfbalcup (jaarlijks)
- Side-events/-programma's voor de stad en de regio bij evenementen met een (inter-)nationale focus.

(Inter-)nationale focus:

- Drechtstedenloop (jaarlijks)
- NK Karate (jaarlijks)
- Dutch Waterpolo Trophy (jaarlijks)
- KNSB Cup Shorttrack (jaarlijks)
- Meerlandentoernooi (werktitel) Korfbal (tweejaarlijks)
- Finale Worldcup Shorttrack (2012)
- Internationale (jeugd-)kampioenschappen in Dordtse speerpuntsporten (karate, korfbal, zwemmen, waterpolo en shorttrack).

Het borgen van de continuïteit van deze evenementen en het ambiëren van een groei in het aantal en type sportevenementen wordt mogelijk indien we de komende periode (2011-2015) de volgende zaken bereiken:

- Realiseren van een aanvullend evenementenbudget met bijdragen van derden;
- Oprichten van een sportevenementen-/sponsorplatform in stichtingsvorm (2011/2012);
- Ontwerpen en implementeren van een effectmeting voor sportevenementen (2012)
- Ontwikkelen van ondersteuningspakketten voor sportverenigingen voor het zelf organiseren van sportevenementen (2012)
- Opstellen en uitvoeren van een lobby-/communicatieplan voor evenementen voor de periode 2012-2015 (2011).

Hoofdstuk 8 Financiën

De financiën staan (gemeente-)breed onder druk. Zo ook bij de sport. Per saldo zullen de ambities uit dit uitvoeringsprogramma gestalte krijgen met ruim € 400.000,- minder aan financiële middelen dan in 2010. Dit verschil kan in 2015 oplopen tot ruim € 900.000,-. Desalniettemin kunnen de ambities uit dit uitvoeringsprogramma binnen deze sterk afgeslankte begroting in elk geval tot en met 2012 worden gerealiseerd⁸. Daarna geldt als grootste uitdaging het verkrijgen van een meerjarig inzicht in de externe middelen, het opvangen van wegvallende, externe middelen (zie tabel 5) en het structureel tot stand brengen van een (extern) meegroeïend sponsor- en subsidiebudget. In dit hoofdstuk zullen we deze uitdaging concretiseren. Duidelijk is dat verdere bezuinigingen op de sport (zoals de eventuele extra extensivering) de realisatie van de ambities uit dit programma onmogelijk maken.

In 2011 is op de sportbegroting 5% bezuinigd (€ 251.000,-). Daarnaast zijn de rijks- en gemeentelijke middelen in het kader van de impuls Buurt, Onderwijs en Sport (BOS) vervallen vanwege het einde van de looptijd (€ 300.000,-). De tijdelijke gemeentelijke gelden - die in de kadernota 2009 zijn gehonoreerd om het nieuwe sportbeleid vooral in de spaken 'Sterke sportverenigingen', 'Ruimte voor talent en topsport', 'Aansprekende evenementen' en in de communicatie een vliegende start te bezorgen - kenden eveneens een looptijd tot en met 2010 (€ 147.000,-). Daar staan een indexering van de loon- en exploitatiekosten (€ 95.000,-) tegenover en een nieuwe rijksregeling: 'Nationaal Actieplan Sport en Bewegen' (NASB, € 164.000,-). Per saldo betekent dit dus de eerder gememoreerde teruggang in de middelen van ruim € 400.000,- (te weten € 439.000,-).

Tabel 1: Begroting sport⁹ per spaak voor 'Spaken spannen'

Spaak x € 1.000,-	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sportieve en gezonde wijken		1.469	1.500	1.475	1.474	1.310
Sterke sportverenigingen		246	231	231	231	231
Aantrekkelijke accommodaties		3.599	3.534	3.422	3.437	3.433
Ruimte voor talent en topsport		284	380	380	380	380
Aansprekende evenementen		0	20	20	20	20
Overige/algemene kosten sport		375	388	386	387	387
TOTAAL	6.411	5.972	6.052	5.913	5.928	5.760
VERSCHIL (t.o.v. 2010)	-	-439	-359	-498	-483	-651

Het continueren van het ingezette sportbeleid en het proces van inhoudelijke en financiële beschouwing, zonder dat de kern van het Dordt Sportwiel wordt aangetast, noemen we het spaken spannen. Het wiel met de vijf spaken blijft in stand, maar er is wel kritisch gekeken naar de verdeling van en besparing op de middelen. Het continueren van een budget voor de spaken 'Ruimte voor talent en topsport' en 'Aansprekende evenementen' stond daarbij centraal. Daarnaast vraagt de inzet op communicatie een bijdrage omdat dit een belangrijk onderdeel van het totale uitvoeringsprogramma is dat dient mee te groeien met het ambitieniveau. In totaal gaat het om € 145.000,- in 2011 en € 170.000,- vanaf 2012. Dekking voor de bezuiniging op de begroting sport 2011 en het spaken spannen is gevonden door het maken van keuzes in de spaak 'Aantrekkelijke accommodaties' en door een verscherpte/efficiëntere gemeentelijke inzet op sport¹⁰. De

⁸ Realisatie binnen afgeslankte begroting is niet mogelijk indien er besloten wordt tot een extra extensivering: € PM. Zie ook tabel 4.

⁹ De in dit hoofdstuk gepresenteerde begroting sport is exclusief de kapitaallasten van de Sportboulevard die op stadsniveau gedekt worden vanuit de reserve strategische investeringen.

¹⁰ Verscherpte/efficiëntere inzet op de volgende terreinen (vanaf 2011): formatie en overhead, inkoop en aanbesteding, deelnemersbijdrage en gedateerde subsidieafspraken.

genoemde keuzes op accommodatiegebied die merkbaar zijn in de stad betreffen hoofdzakelijk een verhoging van de veld- en zaalhuur en een aanscherping van de verhuurvoorwaarden.

Per saldo betekent dit vanzelfsprekend dat het 'Spaken spannen' op nul uitkomt (zie tabel 2).

Tabel 2: Herverdeling middelen per spaak door 'Spaken spannen'

Spaak x € 1.000,-	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sportieve en gezonde wijken		0	0	0	0	0
Sterke sportverenigingen		0	0	0	0	0
Aantrekkelijke accommodaties		-135	-15	-15	-15	-15
Ruimte voor talent en topsport		30	30	30	30	30
Aansprekende evenementen		65	75	75	75	75
Overige/algemene kosten sport		40	-90	-90	-90	-90
TOTAAL		0	0	0	0	0

Het 'Spaken spannen' leidt derhalve tot budgettaire verschuivingen tussen de spaken (zie tabel 3).

Tabel 3: Begroting sport per spaak na 'Spaken spannen'

Spaak x € 1.000,-	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sportieve en gezonde wijken		1.469	1.500	1.475	1.474	1.310
Sterke sportverenigingen		246	231	231	231	231
Aantrekkelijke accommodaties		3.464	3.519	3.407	3.422	3.418
Ruimte voor talent en topsport		314	410	410	410	410
Aansprekende evenementen		65	95	95	95	95
Overige/algemene kosten sport		415	298	296	297	297
TOTAAL	6.411	5.972	6.052	5.913	5.928	5.760
VERSCHIL	-	-439	-359	-498	-483	-651

Met ingang van 2012 is er sprake¹¹ van een tweede bezuinigingsronde van 5% (totaal 10%). In euro's leidt dit tot wederom een te realiseren bezuiniging van € 251.000 (zie tabel 4). Deze bezuiniging zal worden opgevangen binnen de grootste spaken ('Aantrekkelijke accommodaties' en 'Sportieve en gezonde wijken') en wederom door een verscherpte/efficiëntere gemeentelijke inzet op sport¹². De genoemde keuzes rond accommodaties die merkbaar zijn in de stad betreffen hoofdzakelijk het einde van de inzet van de afdeling Toezicht op de sportparken en het verminderen van de onderhoudsactiviteiten in de winter. Dit betekent dat de veiligheids- en kwaliteitsbeleving meer vormgegeven gaat worden met de gebruikers. Rond sportieve en gezonde wijken zal merkbaar zijn dat in lijn met dit uitvoeringsprogramma het stimuleren van sport en bewegen vooral wordt gedaan op plaatsen in de stad waar de noodzaak hiertoe het hoogst is. Deze focus leidt tot een reductie van het aantal wijken en doelgroepen waarop wordt ingezet.

¹¹ Afhankelijk van de begrotingsbehandeling.

¹² Verscherpte/efficiëntere inzet op de volgende terreinen (vanaf 2012): formatie en overhead, verkoop activa, verhuur beschikbaar vastgoed, verhoging verhuuropbrengsten en aanpassing afschrijvingsmethodiek.

Als risico hangt nog een extra extensivering boven de gemeentebegroting (inclusief de sportbegroting). De uitkomsten hiervan zijn nog onbekend, maken geen deel uit van dit uitvoeringsprogramma en zijn in tabel 4 als PM opgenomen. Zoals eerder vermeld in dit hoofdstuk maken dergelijke aanvullende bezuinigingen op de sport de realisatie van de ambities uit dit programma onmogelijk.

Tabel 4: Begroting sport per spaak na 'Spaken spannen' en extra bezuinigingsronde

Spaak x € 1.000,-	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sportieve en gezonde wijken		1.469	1.500	1.475	1.474	1.310
Sterke sportverenigingen		246	231	231	231	231
Aantrekkelijke accommodaties		3.464	3.519	3.407	3.422	3.418
Ruimte voor talent en topsport		314	410	410	410	410
Aansprekende evenementen		65	95	95	95	95
Overige/algemene kosten sport		415	298	296	297	297
SUBTOTAAL	6.411	5.972	6.052	5.913	5.928	5.760
VERSCHIL	-	-439	-359	-498	-483	-651
5% bezuiniging extra (10%)	-	-	251	251	251	251
Extra extensivering	-	-	PM	PM	PM	PM
TOTAAL	6.411	5.972	5.801	5.662	5.677	5.509
VERSCHIL	-	-439	-610	-749	-734	-902

In de periode 2011 tot en met 2015 is er sprake van een oplopend verschil aan middelen beschikbaar voor de sport van € 463.000¹³. Deels het ontbreken van een meerjarig inzicht in de externe middelen en deels het wegvallen van externe middelen verklaren dit verschil (zie tabel 5).

Tabel 5: Externe middelen begroting sport'

Bijdrage x € 1.000,-	2010	2011	2012	2013	2014	2015
RIJK: NASB		164	164	164	164	0
RIJK: Combinatiefuncties		330	330	330	330	330
ZONMW: Citytrainers		17	0	0	0	0
NOC*NSF: Proeftuin		45	0	0	0	0
LOKAAL: Onderwijs		75	0	0	0	0
LOKAAL: Sociale programma's		240	194	0	0	0
TOTAAL		871	688	494	494	330

Het is zeker dat het NASB (na 2014), Citytrainers (na 2011) en Proeftuin (na 2011) komen te vervallen. De lokale bijdragen van het onderwijs (vanaf 2012) en de wijken (sociale programma's vanaf 2013) zijn voor de komende jaren onzeker. Dit uitvoeringsprogramma, specifiek de spaak 'Sportieve en gezonde wijken' en het programma 'Doe ff Gezond', is noodzakelijk om de hernieuwde financiële en inhoudelijke samenwerking aan te gaan met de cruciale partners in het onderwijs en in de wijken.

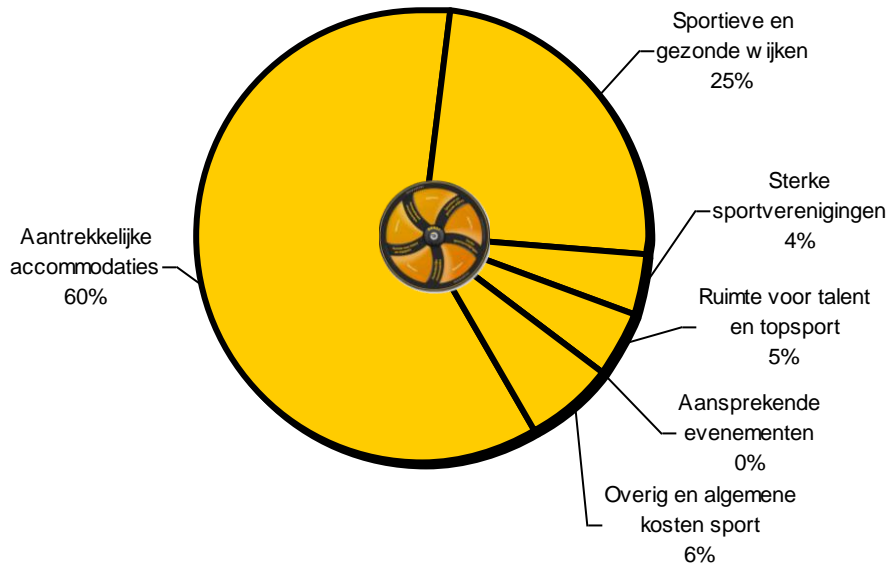
De verwachting is dat de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de Tweede Kamer de komende maanden besluitvorming zal voorleggen in het kader van de uitvoering van de Beleidsbrief Sport (mei 2011). De laatste berichten wijzen op een

¹³ Zie tabel 4 € -902.000 (2015) -/- € -439.000 (2011).

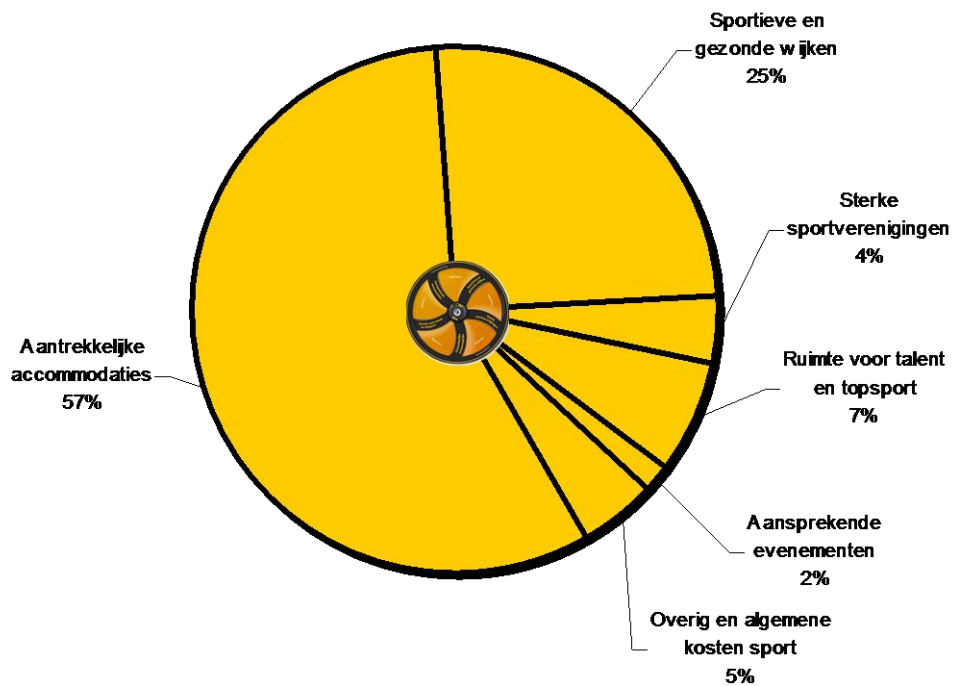
uitbreiding van de combinatiefunctieregeling die voor Dordrecht zeer kansrijk zou zijn en een welkome aanvulling op de externe middelen.

Tot slot zijn wij er van overtuigd dat dit aangescherpte uitvoeringsprogramma nog meer partners zal aanspreken dan nu al het geval is. Dit zal dan ook leiden tot bijdragen uit nieuwe subsidies en sponsoring.

Figuur 2: Procentuele verdeling middelen per spaak voor 'Spaken spannen'

Figuur 3: Procentuele verdeling middelen per spaak na 'Spaken spannen' en extra bezuinigingsronde

Begrippenlijst

Combinatiefunctieregeling

Zie Impuls Brede scholen, Sport en Cultuur.

Combinatiefunctionaris

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is voor twee of meer van de volgende sectoren: onderwijs, sport en cultuur. Met combinatiefuncties wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt. Hierdoor wordt het binnen- en buitenschoolse onderwijs-, sport en cultuuraanbod verrijkt en beter op elkaar afgestemd.

De Demarrage

Het eerste uitvoeringsprogramma van het beleidskader 'Dordt Sport'.

Doe ff Gezond

Een integraal programma ter bevordering van een actieve en gezonde leefstijl dat inzet op een doorgaande beweeg- en gezondheidslijn van 0 tot 23 jaar. Voor de sport staan het leveren van een bijdrage aan de preventie/bestrijding van met name overgewicht/inactiviteit en het structureel aanbieden van kwalitatief hoogwaardig bewegingsonderwijs centraal.

Dordt Sport

Het kader met de strategische doelstellingen voor het Dordtse sportbeleid (2007).

Dordt sportwiel

De visuele en metaforische samenvatting van het integrale Dordtse sportbeleid.

Dordtse sporten

De Dordtse sporten zijn sporten die in de gemeente Dordrecht relatief veel worden beoefend, in de Sportboulevard en andere voornamelijk accommodaties een plek (kunnen) hebben en beschikken over een goede voedingsbodem in Dordrecht met bijvoorbeeld een energieke club. Kortom, het zijn sporten met historie, identiteit, potentie en de benodigde faciliteiten. Het gaat om de volgende ontwikkelde RTC's: karate, zwemmen, korfbal, shorttrack en waterpolo.

Fitnorm

Drie maal per week gedurende 20 minuten intensief bewegen.

Impuls Brede scholen, Sport en Cultuur

Een in 2007 geïntroduceerde impuls door de ministeries van VWS en OCW. Behalve door de beide ministers is de impuls ook ondertekend door de VNG, het NOC*NSF, de Verenigde Bijzondere Scholen en de Cultuurformatie. In de impuls is afgesproken om vanaf 2012 minimaal 2.500 structurele arbeidsplaatsen te realiseren voor combinatiefunctionarissen. Eind 2009 is dit met 10% verlaagd tot 2.250 functies omdat kwalitatief goede krachten duurder bleken dan verwacht waardoor het normbedrag per combinatiefunctionaris met ruim 10% werd verhoogd van € 45.000 tot € 50.000.

Het doel van het creëren van deze combinatiefuncties is vierledig:

- Uitbreiden van het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs.
- Versterken van ca. 10% van de sportverenigingen met oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk.

- Stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen.
- Bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening.

De kosten van een combinatiefunctionaris in het onderwijs of de sport- of cultuursector worden betaald door de rijksoverheid (40%) en de gemeenten (60%).

Impuls Buurt, Onderwijs en Sport

Een in 2005 door het ministerie van VWS geïntroduceerde financiële impuls in de vorm van cofinanciering van het Rijk voor projecten van gemeenten die in arrangementen sportieve of bewegingsactiviteiten voor jongeren aanbieden in een samenwerking tussen buurt-, onderwijs-, en sportorganisaties. Het doel van de impuls was kwetsbare jongeren gezond(er) te laten leven en daarmee problematisch gedrag terug te dringen. De impuls is eind 2010 gestopt.

Jeugd

4-12 jarigen

Jongeren

12-23 jarigen

Meedoen Alle Jeugd door Sport

De ministeries van VWS en WWI hebben het programma Meedoen Alle Jeugd door Sport opgesteld voor de periode 2006-2010. Het doel van het programma was zoveel mogelijk inactieve jongeren naar de sportverenigingen toe te leiden, en ze zodoende te stimuleren om meer te gaan sporten en bewegen. Negen geselecteerde sportbonden en elf geselecteerde gemeenten namen deel.

Nationaal Actieplan Sport en Bewegen

Het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) brengt mensen in beweging. Vanuit het NASB wordt geld en ondersteuning beschikbaar gesteld die gemeenten helpt bij het opzetten van beweegbeleid. Daarnaast ondersteunt het NASB interventie-eigenaren bij het verder ontwikkelen van beweegprojecten. Het NASB richt zich primair op drie sectoren: gemeenten, de georganiseerde sport en het bedrijfsleven en op vijf thema's: wijk, school, werk, zorg en sport. Een honderdtal gemeenten ontvangen vanuit het NASB een subsidie, de zogenaamde Impuls NASB om beweegbeleid op te zetten. Het NASB moet uiteindelijk leiden tot:

- Het terugdringen van bewegingsarmoede bij vooral te weinig actieve burgers.
- De vermindering van overgewicht onder de Nederlandse bevolking.
- Het terugdringen van andere gezondheidsproblemen als diabetes, hart- en vaatziekten en depressie.

Nationale Norm Gezond Bewegen

De norm is in 1998 vastgesteld en afgeleid van internationale richtlijnen. De norm verschilt per leeftijdsgroep en is vastgesteld op minimaal vijf dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen. Wat is matig intensief bewegen? Lichaamsbeweging die net zo intensief is als stevig doorlopen of fietsen.

Olympisch Plan 2028

Initiatief van de sportkoepel NOC*NSF en alle sportbonden dat breed wordt gedragen. Zo heeft het kabinet de uitvoering van het plan omarmd en tekenden in dezelfde periode diverse maatschappelijke en bestuurlijke organisaties - zoals IPO, VNG, G4, FNV en VNO-NCW - een charter ter ondersteuning van het plan. Het plan, dat de organisatie van de

Olympische Spelen in Nederland in 2028 als stip op de horizon kent, richt zich in eerste instantie op het bereiken van 'Olympisch niveau' in Nederland in 2016.

Olympisch Netwerk Dordrecht

Het Olympisch Netwerk regio Dordrecht (ON) ondersteunt in eerste instantie de sporters, met een toegekende status door de sportbonden, op het gebied van onderwijs, paramedische en mentale zorg, voeding, wonen en loopbaanbegeleiding. Daarnaast ondersteunt het ON de talenten van de Regionale Talent Centra (RTC's) die in Dordrecht de afgelopen periode zijn gerealiseerd.

Regionale Talent Centra

Een gezamenlijk initiatief van één of meerdere verenigingen, een sportbond en de gemeente Dordrecht. Volgens de opgestelde criteria worden inhoud, rollen, taken en verantwoordelijkheden vastgesteld en verdeeld. Op deze wijze worden de beschikbare kennis, kunde, middelen en vaardigheden vanuit de verschillende organisaties gebundeld om talenten optimaal te kunnen ondersteunen. Met de participerende partijen is verder afgesproken dat er jaarlijks een aansprekend evenement per tak van sport in Dordrecht zal plaatsvinden. De gemeente brengt per RTC een combinatiefunctionaris in.

Satellietclub

In Satellietclubs zijn op wijkniveau scholen en sportverenigingen structureel aan elkaar verbonden. Zowel onder schooltijd als naschools wordt er door combinatiefunctionarissen een sportaanbod verzorgd

Sport+

Grote binnensportaccommodatie op het Leerpark.

Sportmonitor Dordrecht

Stedelijk sportonderzoek dat informatie geeft over het gedrag en de mening van Dordtenaren ten aanzien van sport.

Sportparticipatie

Wanneer is iemand een sporter? Volgens de Richtlijn Sportdeelname-onderzoek (RSO) kan een persoon worden geïdentificeerd als sporter wanneer hij/zij in de afgelopen 12 maanden 12 keer of meer heeft gesport.